

VOIESCE ȘI VEI PUTĒ.

Pe anŭ	—	lei	128	—	152.
Pe șese lunĒ	—	—	64	—	76.
Pe trei lunĒ	—	—	32	—	38.
Pe unĒ lunĒ	—	—	11	—	—

Unŭ esemplarŭ 24. par:
 Pentru Paris pe trimestru fr. 20 —
 Pentru Austria „ fior. 10 v. a

ROMANULU.

LUMINEZĂ-TE ȘI VEI FI.

Abonamentul în Bucuresci, Pasagiul Român No. 48. — În districte la Corespondenții țiarului și prin Postă. — La Paris, la D. Hallegrain, rue de l'ancienne Comédie, Nr. 5. — Administratoarele țiarului D. Gr. Seruie, ANUNCIURILE. Linia de 30 litere — 1 — lei. InserțiunĒ și reclame, linia 3 — „

Redacțiunea, Strada Fortunei (Caimata) No. 15. — Articolele trimise și nepublicate se vorŭ arde. — Gerante respunțătorii ANGHLELU IONESCU.

REVISTA POLITICĂ.

BUCURESCI 15 Mărtisorŭ.

În numărul de Sămbătă făcurăm cunoscutŭ cele întimplare la Sulina cu cele doue corabie cari erau încercate cu tunurile nŭstre. Turculŭ, cumŭ vedu cĂ capitanul francesŭ îi arată colții, se supuse, ca turcŭ ce este, și corabia francesă ce se numesco *Tauru* a și sositŭ la Brăila încărcată cu 264 de lați și cu șese tunuri.

Ni s'a spusŭ cĂ armata română a trimisŭ seŭ va trimite uĂ deputațiune la consululŭ francesă spre ai mulțami în numele armatei. Credemŭ c'ășia s'a și făcutŭ, căci armata română trebuie se aibă tare întemeiatŭ în ea simțimântulŭ recunoștinței, căci lŭte simțimintele cele tari, simțimintele cele nobile suntŭ nedeslpite de adeverata bravură. Și mai adăogămŭ cĂ suntomŭ sigurŭ cĂ va veni în curândŭ țiaua în care armata și națiunea română vorŭ dovedi prin fapte Francei c'au meritatŭ iubirea ei.

CĂtŭ despre batelulŭ Companiei austriaco Loyd, și care se numesco *Mercurŭ*, aflămŭ c'ă sositŭ și elŭ la Brăila, înse fără coletele romănesci cari au ramasŭ în mână turcilorŭ. Aflămŭ înse ceva și mai seriosŭ în această privire.

Ni se spune, și ne credemŭ bine informați, cĂ *Mercurulŭ* austriacŭ au luatŭ acele colete dupe ce s'a înțelesŭ cu Mesageriele imperiale, dupe ce i s'a spusŭ ce conținŭ ele și pentru care destinare; ni se spune ceva și mai multŭ; Loyd a corutŭ mai întăiu voia ș'a dobânditŭ-o de la ambasada austriacă de la Constantinopole. Cumŭ se chiamă darŭ purtarea corăbiei austriace? Cu lŭte acestea ne pare bine căci căscigămŭ unŭ nou înveșmântŭ. Austria ne arată din nou ce e cugetări are pentru noi, și plătimŭ efortinŭ acestŭ folositorŭ învășmântŭ, căci coletele secestrate nu conțineaŭ arme ci osit și alte asemene obiecte cari, fabrica ministeriului de resbelŭ în unire cu acea a d-lui Grant de la Belvedere, le potŭ face îndată și totŭ atâtŭ de bune.

Făcurăm cunoscutŭ eri renumita propunere susținută de d. Costa-Foru, Oteteleșianu, Boerescu, Arsaki și E-purenii, prin cari domnelorŭ s'au în-trunitŭ spre a resturna ministeriulŭ, ș'a cęsta tocmai cândŭ pare cĂ începe a prinde și la noi regimetele parlamentariŭ și cândŭ Rusia și Austria începŭ a se sbîrli vedendŭ cĂ pământulŭ Romăniei a nŭceputŭ a fi unŭ pământŭ liberŭ, de nu pe deplinŭ încă pentru noi darŭ celŭ puținŭ pe deplinŭ pentru eroii patrioți poloni. Desbatemŭ mai la vale printr'unŭ articlu această mare chestiune; aci se spunemŭ numai cĂ eri, Sămbătă, secțiunile cercetară propunerea, opinară lŭte a trece la ordinea țilei și numiră delegați pe dd. Dimit. Brătianu, Al. Petrescu, Dimitrie, Ion, și Georghe Ghica. Măne LunĒ se va înlăcișia raportulŭ acestei comisiuni. Se potŭ acumŭ ca desbatorea se fiă ferbinte; darŭ, ori și cumŭ vorŭ vedē toți cĂ Camera a profitatŭ de des-crierca ce i-a făcutŭ d. Oteteleșianu despre „ciapcănilic“ și cĂ ea nu mai potŭ cadē acumŭ în lațuri diplomatice, chiarŭ cândŭ Onor. d. Oteteleșianu ar ține în mână unulŭ din acele lațuri.

Nu; ministeriulŭ nu se va sdrobi acumŭ în mână Adunării, mai cu sēmă cândŭ n'a datŭ ea acestŭ ministeriŭ, cândŭ elŭ s'a dechiaratŭ cĂ este numai unŭ ministeriŭ de împăcaciunŭ, de transațiune între legăitate și egalitate, cândŭ ea n'a sftșitŭ lŭte lucrările cele mari ce i s'au promisŭ, cândŭ ea n'a făcutŭ încă adresa către Tronŭ, cândŭ nu s'a plătitŭ datoriele către fostulŭ ministeriŭ pentru ilegalitățile seŭe, și cândŭ n'a desbătutŭ încă nici măcarŭ antăitulŭ raportu alŭ comisiunii sale însărcinată cu cercetarea parlamentariă. Se potŭ ca dd. Costa-Foru, Oteteleșianu, Boerescu, Arsaki, se voiescă ca Adunarea se dea josŭ pe ministrii cari au venitŭ în Adunare ș'au dechiaratŭ cĂ ilegale fostulŭ ministeriŭ au implinitŭ impositole; care a făcutŭ mai multŭ de cĂtŭ a dechiară, căci au lovitŭ dreptŭ în capŭ regimetele personale cerendŭ de la Adunare dreptulŭ d'a implini impositole pe trimestrulŭ din urmă; se potŭ dicemŭ, ca d-lorŭ se voiescă cĂderea acestui ministeriŭ prin Adunare; votulŭ secțiunilorŭ înse a doveditŭ cĂ Adunarea n'aude p'acea urechiă, și lasă pe dd. Arsaki și Oteteleșianu se susșie regimetele guvernămintului personale împreună cu dd. Boerescu și Costa-Foru, și ea merge nainte spre a consolida regimetele constituționale prin legi, și mai în sēmă prin lumina ce aceste legi și fapte vorŭ face în națiune.

Publicendŭ, în No. de urmă, corespondența nŭstră telegraficŭ, acolo unde se țice cĂ „*Presa*“ anunțică cĂ ambasadorele englese de la Frankfurt, a notificatŭ nemișlocita intrunire a conferințelor la London“ din scăpare din condeiŭ, nu spuserămŭ cĂ *Presa* spune c'ăcestă notificare s'arŭ fi făcutŭ d-lui *Kubek*, care președă Dieta.

Indreptândŭ această scăpare de condeiŭ putemŭ se ne întrebămŭ la ce capetŭ vorŭ putea ajunge conferințele cândŭ confederațiunea germană nu va fi represintată?

Dreptulŭ naturale alŭ resbelului aptuale este cĂ Holstein prin poporațiunea și prin pozițiunea sa geografică este germanŭ; dreptulŭ însă oficial este cĂ confederațiunea germană n'a supscrișitŭ tratatulŭ de la London învoiriile de la 1851—1852. Ce felŭ de pace dar ar fi cea de măne de s'ar face totŭ ca cea de eri, adică fără învoirea și supscrierea Confederațiunii? Și nu scimŭ de n'amŭ putea crede cĂ însă-și guvernulŭ francesă nu va primi a lua parte la nisce conferințe unde Confederațiunea germană ne luândŭ parte totŭ ce s'ar face n'ar avē uĂ valŭre adeverată. Noi stăruiemŭ în această opiniune și putemŭ stărui cu atâtŭ mai lesne căci erŭrea nŭstră nu potŭ dăinu mai multŭ de 4, 5 țile; în acestŭ timpŭ trebuie se primimŭ scire mai positive în această privință.

Păn'atunci se facemŭ cunoscutŭ cĂ foile străine ne spunŭ cĂ Ministeriulŭ Impăratului Napoleone, d. Drouyn de Lhuys a făcutŭ uĂ noue circulariă prin care, profită de cea din urmă depeșă identică a Prusiei ș'a Austriei, de la 7 Martiŭ, iē actŭ, țice, de îngăgiamentele cele noue ale acestorŭ puteri cĂ vorŭ respecta întregimea Danemarcei. Acestă circulariă are negreșitŭ uĂ mare însemnătate și ea ne face

a stărui în opiniunea nŭstră, adică cĂ fără consimțimântulŭ confederațiunii germane pacea este fŭrte anevoie și celŭ mai puținŭ fŭrte provisorie, cĂ se nu dicemŭ peste puțină.

Aducemŭ aminte domnilorŭ deputați cari lipsescŭ, cĂ măne lunĒ se va pune pe biuroulŭ Adunării legea rurală și poste puținŭ țile legea electorale. Credemŭ c'ăceste doue mari legi îi vorŭ îndemna a veni cĂtŭ mai curândŭ, căci în septemăna această legea rurală se va desbate în secțiuni, și d-lorŭ sciu cĂtŭ de multŭ desbaterea din secțiuni înriuresce asupra votului ce se dă în ședința publică.

De nu vorŭ veni se fiă sigurŭ cĂ interesele cele mari ale țerei nu potŭ permite a fi întârțate în favŭrele intereselorŭ individuali, și legea se va desbate și vota în curendŭ; și dacă legea nu va fi bună respunderea se cađă, în această ca și în altele, asupra celor cari ar fi pututŭ se facă a fi mai bune prin luminele ce ar fi datŭ Camerei, și prin votulŭ lorŭ, cari ar fi pututŭ celŭ puținŭ, ar fi trebuitŭ încă a lupta și n'au venitŭ la datoria lorŭ, au desertatŭ postulŭ lorŭ, ș'ăcesta făr'a fi siliț de bŭlă ei numai pentru cĂ interesele familiei celei mice le au părutŭ mai seriose de cĂtŭ interesele familiei celei mari.

C. A. R.

— London, 18 Martiŭ. În ședința de astă-ți a Camerei Comunelor, Lordulŭ Palmerston, respunđendŭ d-lui Borne, a dechiaratŭ c'au parte a Germaniei doresce reunirea nnei Camere a Dncatelorŭ; darŭ cĂ ocuparea dncatelorŭ de către puteri străine suspendandŭ autoritatea suveranului, nu crede cĂ se vorŭ găsi autorități competentŭ spre a convoca Staturile.

Citimŭ în Independența Belgiei. În urma conflictului ce s'a mai întimplatŭ la Roma între soldații francesi și gendarmii Papei, generalulŭ de Montebello a cerutŭ se i se dea și comanda oscirilorŭ pontificale. Papa a refusatŭ și se țice cĂ d. de Montebello a cerutŭ schimbarea lui de la Roma.

Gazeta Nemțescă de la Hermanstad țice: „Doctorele Davila prin talentulŭ seŭ organizatorŭ a făcutŭ țerei serviciŭ atâtŭ de eminaiț în cĂtŭ în momentulŭ cândŭ este estiunea despre organizarea armatei, ș'a gardei naționale, nimicŭ nu se potŭ face mai bine de cĂtŭ d'a se numi d. Davila ministru de resbelŭ.“

Hamburg, 19 Martiŭ. Gazeta lui Berling de la 17, sosită astă-ți din Kopenhagen, țice: Unŭ armistițiu pe baza statului actualŭ militarŭ ar fi sinonimŭ cu peirea patriei. Se înțelege, cĂ guvernulŭ nu potŭ primi uĂ asemenea propunere. — De la Stockholm aflămŭ cu data de 15 Martie seŭra, cĂ s'a mai făcutŭ noue turburări. Biururile de polițică au fostŭ atacate; prefectulŭ de polițică i s'a spartŭ ferestrele. Puterea armată a intervenitŭ ș'a făcutŭ unŭ-spre-țeece arestări. — Diariulŭ „*Dagbladet*“ cere a se lua mesuri mai severe. — Ambasadoriulŭ francesă a plecatŭ în urma unei ordine a Impăratului la Christiania.

— Constantinopole, 12 Martiŭ. Ambasadorele englese, domnu Bulwer, s'a întorsŭ. Diariulŭ „*Levant-Herald*“ anunțică, cĂ, fiindŭ c'ă trecutŭ terminulŭ de șese lunĒ ce acordase Pŭrta domnului Lesseps, se va trimite în curândŭ vicer-regelui uĂ somațiune d'a suspende lucrările canalului.

— Athena, 12 Martiŭ. Principele Fredericŭ de Glucksburg a sositŭ aici. Regele face pregătiri pentru călătoria sa în provinciē și, dupe probabilități și la insulele ioniane. Precumŭ se țice, domnu de Sponeck va pleka la Kopenhagen din cauza vulnerării fiului seŭ. Provinciile Rumeliei suntŭ benteute de țilharii. Unŭ batalionŭ, staționatŭ la Missolonghi a destituitŭ cățŭva din oficiarii seŭ. La Hydra cetățianii au arestatŭ ș'au desarmatŭ pe gendarmi și i-au trimisŭ cu scortŭ la Athena.

Paris, 21 Martie. Monitorulŭ de astă-ți scrie: seomtotulŭ de spre descoperirea unui com-

plotŭ dirigiatŭ contra vieșei Imperatului este lip-sitŭ d'ori ce întemeiare.

— London, 20 Martie. Navelele sosite aici de la Kopenhagen cu dată de astă-ți anunțică: Astă-ți la 6 ore dimineța a începutŭ bombardarea cetății Fredericia din mai multe părți. La 10 ore a reînceputŭ bombardarea în contra pozițiunii fruntei meridionale a retransiamentelorŭ de la Duppel. Gazeta lui Berling de ieri țice: Nuvela publicată de „*Daily-News*“, cĂ Danemarca acceptă Conferința pe baza invoiriile de la 1851, făr'a armistițiu, este în coprinderea sa esențială adeverată.

— London, 21 Martie. Diariulŭ „*Morning-Post*“, de astă-ți anunțică: Danemarca refusă armistițiu și cere ca baza conferinții primitiva despărțire a Schleswigului de Holsteinu, precum și uniunea Schleswigului cu Danemarca precum a existatŭ mai înainte, prin urmare baza negociațiunilorŭ anilorŭ 1851 și 1852.

Kolding, 20 Martie. Astă-ți la 6 ore dimineța a începutŭ bombardarea cetății Fredericia se continuă. În orașŭ s'au întimplatŭ în urma bombardărilor mai multe incendii. Efectulŭ tunurilorŭ inamice este de pucină însemnătate. Din timpŭ în timpŭ lupte de tirailori a unorŭ despărțiri detașate înainte.

Hamburg, 21 Martie. La votarea cetățenilorŭ de la Tondern asupra conservării limbii danese seŭ reintroducerii limbii germane ca limba școlastică, s'au pronunțatŭ 595 cetățiani contra și numai unŭ cetățianŭ pentru limba danesă.

— Berlin, 20 Martie. La comandatura marinei a sositŭ nuvela, cĂ corveta *Arcona* cu trei șalupe canoniare a fostŭ la 19 Martie în mare spre a căuta corăbiile inamice, darŭ cĂ n'a găsitŭ nici una. Tŭte corăbiile danese de resbelŭ au părășitŭ apele prusiane; d'acea-a numai este vorbă d'ua blocadă. — Ieri s'a sevritŭ în presința principelui coronei, principelui Albrecht și principelui de Hohenzollern uĂ recunoșcere spre Fredericia și tabera fortificată. Anteposturile danese au fostŭ respinse în fortificațiuni și s'au alesŭ locurile potrivite pentru construire de baterii. Din cetate și din șalupele canoniare s'a întretinutŭ unŭ focŭ viu. Capitanii Staduitz și Bulov au fostŭ vulnerați. Afară de dinșii prusianii au perdutŭ douŭ morți și țeece vulnerați. Perderea austriacilorŭ este neînsemnatŭ.

MOȚIUNEA D. IOAN DOCAN.

Violința și esagerarea nu înoscescŭ nici uĂ dată uĂ causă dreptă și dovedescŭ mai totŭ-de-una slăbiciune și rețacire. Ecă cea d'ântăiu impresiune ce ne făcu moțiunea prin care d-nu Iŭn Docanŭ acusă anume pe d. Președinte alŭ Consiliului, și numai pe domnia-sea din totŭ ministeriulŭ, cu termenii mai multŭ de cĂtŭ violinți, propuind Adunării, nu a da vot de blam, nu a areta neîncrederea sa, ci a nu mai tolera presința d-lui primŭ-ministru pe banca ministeriale.

Suptŭ guvernulŭ reprezentativŭ, unde libertatea trebuie se domnescă pentru toți, unŭ deputatŭ, independentŭ în opiniunile seŭe, nerespunđătorŭ de cĂtŭ naintea consciinței seŭe, are totŭ dreptulŭ d'a spune cĂ n'are încredere într'unŭ ministeriŭ, cĂ politica lui i se pare vătămătŭriă, cĂ doresce retragerea lui de la putere. Ori ce deputatŭ potŭ face această, și n'avemŭ nimicŭ altŭ a țice de cĂtŭ a cerceta dacă cuvintele seŭe suntŭ drepte și întemeiate. Recunoșcemŭ unei Adunări represintative dreptulŭ absolutŭ d'a resturna unŭ ministeriŭ, precumŭ recunoșcemŭ și Domnitoriuluiŭ dreptulŭ d'a disolve uĂ Adunare. Intrebunțarea înse a acestorŭ drepturi reciproce trebuie se fiă cu cuvinte seriose

și legitime, cari se potŭ dobândi în-cuviințarea opiniunii publice. Pasiunile și uelirile potŭ triumfa cĂte uĂ dată, darŭ triumfulŭ lorŭ este scurtŭ; mai curindŭ seŭ mai tărđiu, elŭ se întŭrce contra celor cari au triumfatŭ, ș'atunci cĂderea lorŭ este multŭ mai rĂpede și mai ādinăc.

Scopulŭ moțiunii d. Iŭn Docanŭ este resturnarea d. primŭ-ministru. A cere resturnarea unui ministeriŭ este lesne, darŭ a face această cerere la ora pŭriinciosă este mai greŭ. Și ecă în ce pozițiune neplăcută s'a pusŭ d-nu Iŭn Docanŭ, ș'a pusŭ Adunarea întregă.

Motivele aretate în moțiunea sa, violințele întrebunțate, și mai cu sēmă momentulŭ alesŭ pentru a face această moțiune, ore-cari împrejurări politice dupe cari ea a venitŭ îndată, pozițiunea onorabilei deputatŭ care a presintatŭ moțiunea, persoanele cari s'au sculatŭ în Adunare s'o sprijine, daŭ acestei moțiuni unŭ caracterŭ cu totulŭ osebitŭ, îi daŭ, o mărlurimŭ îndată, uĂ mare însemnătate politică.

Binele ce vomŭ datori acestei moțiuni, ori care ar fi sŭrtea sa, cađă ea pentru triumfulŭ Adunării ș'alŭ regimelui constituționale, seŭ isbutescă pentru cĂderea acestei Adunări ș'a acestui regime, este c'ă sfășiatŭ pentru țera întregă velulŭ care opria pe mulți de a vedē ce trebuia de multŭ se fie vedutŭ, spre a ne încredința, în fine, cĂ mai totŭ-deuna cea-a ce se ascundŭ suptŭ velŭ nu potŭ se fie frumosŭ, nu potŭ se fie sublimŭ, ci adese ce-va uriciosŭ, monstruosŭ chiarŭ, cu trebuie se ne grăbimŭ a goni departe de noi.

Vorbindŭ în numerele trecute despre pozițiunea actuală a ministeriului și despre scomotele respândite pentru resturnarea sa, ecă ce dicemŭ:

„Nu vomŭ vorbi aci, după cele ce se țice, despre unelirile cari se urđescŭ, despre temerile cari se aruncă în unele spirite, despre propunerile cari se facŭ pentru a se resturna unŭ ministeriŭ care, celŭ mai puținŭ, declară cĂ va respecta drepturile Adunării, și care adesea se silesce a merge în armoniă c'ua majoritate constituționale. Nu vomŭ cerceta asemene dacă majoritatea constituționale ar trebui se părășescă linia de conduită ce a urmatŭ pîn'acumŭ și se cađă în cursa ce de atâte ori i s'a întinsŭ spre a face unŭ pasŭ ce ar trebui se lase pe alții a-lŭ face.“

Cea-a ce n'amŭ pututŭ țice atunci, vorbindŭ dupe scomote, vomŭ țice astăđi cândŭ avemŭ naintea nŭstră unŭ faptŭ: moțiunea s'a făcutŭ, cursa s'a întinsŭ.

Dacă în unele împrejurări prudința este unŭ adeveratŭ curagiŭ dictatŭ de uĂ cugetare matură, suntŭ înse îngrejurări cândŭ prudința este uĂ slăbiciune culpabile care ne opresce a ne implini datoria. Astăđi nu vomŭ avē această prudință. Este timpulŭ se

spunem lucrurile pe față. Moțiunea a rupt velul din care noi abia cutezaserăm a rădica unu colț, lăsându privirile agere a străbate mai departe supt velu. Astăzi velul este rupt și putem spune cea-a ce vedem.

Dacă ar fi în joc numai persoana d. prim-ministru, ne amu mărgini pôte a dice: și alții au pățitu-o, și alții au fost jucăți: prevestire pentru cei cari se pun de bună voia în situațiuni false și cari se lasă a se mai rălăci de credința că potu da viața unei sisteme rătăcite, false, ilegale, unui cadavru, chiar dacă uă rađa de lumină a făcutu unu momentu se li se pară sublimu.

Suntă însă în joc interese forte mari și suntă la mijlocu influințe străine cari, de nu le vomu areta și înlătura, voru duce pôte la peire Adunarea, regimule constituționale, esistența chiaru politică a națiunii noastre.

Nu vomu intra în lungi desbateri asupra moțiunii d. Ion Docan.

Vomu dice numai câte-va cuvinte asupra motivelor ce pune nainte, asupra împrejurărilor în care s'a făcutu și asupra persoanelor de cari a fostu sprijinitu.

Se cercetăm motivele.

Motivele suntă multe, însă tôte se reduc la două mai principale. D. prim-ministru este acusat pentru principiile sale guvernamentale, este acusat că compromite ordinea publică și provocă la rescăla.

Se vedem mai înteu cari suntă acele principie guvernamentale ale d. prim-ministru de care vorbesc acuatorii sei. Acesta însă este de prisosă a o mai căuta cându acuzarea ce i s'aduce este sprijinită de d-nii Boerescu și Costaforu cari au susținutu cu atâr devotamentu ministeriulu d. Nicolae Crețulescu, ministeriulu acela care a declarat Adunarea „uă vatră de conspirațiune,” care a pusu ca unu principiu că „n'are trebuință de încrederea Adunării,” care a călcatu în picioare tôte drepturile și voturile se, care a închis-o suptu acuzarea că perde timpul, că este condusă de rea voință și lipsită de cunoștința datoriilor sale, fără înse se face apelu la națiune, care a pusu în lucrare bugete nevotate, a datu ordinanțelor putere de lege, și astu-feliu a înființatu guvernulu personale mergentu pînă a slei țera s'a rade chiaru registrele socotelilor. Eacă principiile guvernamentale ale ministeriului trecut, sprijinit de d-nii Costaforu și Boerescu cari acuză astăzi pe d. Cogălniceanu pentru principiile sale guvernamentale; și prin urmare, principiile ce acuză dumnéloru nu potu fi altele de câtu pentru că n'a voită a sta unu minutu la putere fără a convoca Adunarea spre a fi autorisat se strîngă impositele, pentru c'a declarat că va fi ministru constituționale respectându drepturile Adunării, pentru c'a venit a dice că puterea executivă a făcutu mai mulți pași nainte puterii legiuilorie, cea-a ce dovedesce că puterea executivă eșise din legalitate, pentru c'a spusu, în ma: multe rinduri, că se va sili se merite încrederea Adunării fără de care nu pôte sta unu minutu la putere, pentru c'a datu și mai bine pe față actele ilegale și arbitrarie ale ministeriului trecut care, cumu a dîsu d. Cogălniceanu, îngrîșe țera prin planurile sale de dictatură, pentru c'a datu uă deminție oficiale, de și slabă, daru însă, ș'asîu chiaru, totu uci-detorie proiectulu de constituțiune despotică trâmăsu de guvernă pe la străini cu mörtea autonomiei și libertății noastre, pentru c'a dîsu, în facia țerei, că nici uă datu ministeriulu nu va permite ca organizarea țerei se se facă de străini, pentru c'a declarat se se sicură Adunarea și țera că pe câtu timpu va fi ministru, nici uă lege nu se va face fără concursulu

Adunării; pentru că în fine a spusu în publicu ca și-a însușitu tôte ideiele și dorințele din Adresa maioritații din sesiunea trecuta, pe cari a combătutu-o pentru formă, înse fondulu se lu-a încuviințat și lu-a sprijinitu.

Eacă principiile guvernamentale pentru cari, este învederat, că d. primu ministru este acusat de dd. Costaforu și Boerescu. Fără se le mai numim, putem lesne înțelege cari potu prin urmare se fie principiile guvernamentale ale acelor cari au sprijinitu moțiunea.

Se vedem acum împrejurările.

Suntă cinci luni de cându d-nu Cogălniceanu este la putere, primit de Adunare, precum dice moțiunea, cu uă toleranță impusă de circumstanțe și provisorie, făcendu-i-se mai multe concesii, numai pentru a se puté organiza țera. Daru, dacă organizarea țerei este cuvintulu pentru care s'a tolerat d. primu-ministru, pentru ce moțiunea propune Adunării d'a nu-lu mai tolera cându organizarea țerei nu este încă făcută? Pentru ce s'a făcut această moțiune în ajunulu aducerii legii rurale și legii electorale, fără de cari organizarea țerei este lipsită de viață, este lipsită de fundamente? Pentru ce se fie resturnat căle va dîle dupe ce guvernulu rusu a trâmăsu uă notă prin care cere a se lua mesure contra Polonilor din țera și dupe ce principele Sapiha, scăpatu din închisorile Austriei a fostu primitu pe pământulu liberu alu româniei? Pentru ce se fie resturnat, astu-đi, în urma unor nemulțumiri ale Rusiei ș'ale Austriei, éru nu de la începutu cându pozițiunea d. primu-ministru în facia Adunării era fără oscibire cea-a în care se află și estă-đi? Pentru ce se fie resturnat în împrejurări în cari, pe de uă parte, suntem firesce siliși a dice că resturnarea a urmatu pucinu timpu dupe manifestarea nemulțumirilor Rusiei și Austriei, și pe de altă parte, cu două, trei dîle nainte de a s'aduce legea rurale și legea electorale, a căroru reformă și îmbunelătire au fostu necontenit pînă acumu amănate de puterea executivă, pentru a avé totu-de-una unu cuvintu de a se recomanda țerei că ea singură le voiesce și că ea singură trebuie a le face pe calea dictatorială, fiindu că Adunarea, în ajunulu de a i se aduce, în locu, se la astepte, se le desbată și se le voteze, se grăbesce a resturna ministeriulu care-i promise a le aduce? Si în fine, pentru ce numai d. Cogălniceanu se fi resturnat și nu și d. Steege, și d-nu Orbescu, care sunt, trebuie se fiă solidari de tôte actele ministeriului

Logica neimpăcată aci ne duce. Suntemu departe de a crede și mai cu sémă de a afirma că guvernulu rusu și guvernulu austriacu sunt pentru ce-va în resturnarea d. prim-ministru, în care nu găsescu pôte unu instrumentu docile pentru a prigoni pe poloni ș'a înlesni planurile ce ar puté se aibă aceste două puteri inimice ale libertății și naționalității. Suntemu asemenea departe de a crede, și mai pucinu încă a afirma, că resturnarea ministeriului este unu mijlocu indirect de a întrerupe organizarea țerei începută, și de a împedica deslegarea cestiunii rurale și reforma legii electorale, profitându atunci d'acesta partizanii Rusiei și ai despotismulu se servesc și politica rusescă și dorințele lor de a întemeia guvernulu absolutu, făcendu țera se credă că acesta este uă necesitate, fiindu că Adunarea, resturnându unu ministeriu care a presintat legile cele mai însemnate, nu voesce organizarea țerei și se improvetesce la reformele cele mari.

Încă uă dală, suntemu departe de a crede acestea, daru, împrejurările în cari s'a făcutu moțiunea, și sap-

tele de care este incongruată, sunt astu-feliu în câtu apropierea lor, înșirarea lor, logica lor, voru face pe toți acei cari privesc totu a vedé această cestiune astu-feliu precum o înfăcișăm noi.

Se dicem acum câte-va cuvinte despre persoanele cari au sprijinitu această moțiune.

Este de prisosă a spune că vorbim de persoane, privite ca deputați ale căroru opinii și fapte politice avem dreptulu a le critica și condamna. Libertatea discutiunii existe și nimeni nu ne pôte opri de a usa de această libertate, în marginile bune cuvințe în care trebuie se se închidă ori ce discutiune demnă și serioasă.

Moțiunea contra consilierilor Tronului a fostu presintată de d-nu Ion Docan, veru alu Domnitoriulu, cea a ce pentru mulți, cari finu sémă de asemenea legătura, aru însemna că Domnitoriulu nu mai are încredere în primul se ministru. Suntemu sicuri că acesta nu pôte se esiste, și suntemu și mai sicuri încă că d. Ion Docan n'a avut unu minutu în vedere această împrejurare, căci, negreșitu, n'ar fi presintat moțiunea pentru a înlătura uă considerațiune care dă moțiunii sale unu caracteru particularu. În politică, cele mai mici amenunte au însemnateza lor, mai cu sémă cându este vorba de a resturna unu ministeriu, chiamălu la puterea prin încrederea Domnitoriulu. D. Ion Docan și-aduce pôte aminte cu căta asprime și dreptate s'a condamnat, suptu Ludovicu Filipu, presința unui simplu adiutante alu regelui ca marturu alu mareșalulu Bugeaud cu Dalong, deputat din opozițiune, dicendu-se cu dreptate că „Regele s'a cređutu atinsu în persoana d. Begeaud, fiindu că adiutanții Regelui sunt marturii generariulu Bugeaud.” D. Ion Docan are deplina libertate de a crede despre d. primu ministru totu ce a dîsu în moțiune. Putem dice că n'are dreptate, că este înșelat, și vomu combate ce este reu. Nu este înse totu astufelu pentru cea-a ce privesc rudirea sa cu Domnitoriulu. Credem că acesta este uă greșelă politică, și d. Docanu singur ne va da dreptate avendu în vedere împrejurarea, că această moțiune a fostu presintată de uă rudă a Domnitoriulu, lăsendu a se presupune, fără temei negreșitu, noi o admitem, că scopulu ce și propune moțiunea este împărtășitu și de Domnitori. În interesulu daru alu Domnitoriulu, care, dupe principiile constituționale, nu trebuie nici uă datu pus în cestiune, amu si doritu ca moțiunea se nu fiă presintată de d. Ion Docanu, care, nu ne îndouim, va recunosce c'avem dreptate

Acesta ni s'a părutu punctulu celu mai însemnat.

Dintre onorabili deputați cari au sprijinitu moțiunea, d. Boerescu și d. Costaforu sunt destulu de cunoscuți, în câtu este de ajuns a-i vedé sprijinindu această moțiune, spre a fi sicuri că ea este totu ce pôte fi mai contrariu și mai vătămătoru libertăților regimulu constituționale. D. Boerescu și d. Costaforu ne sunt cunoscuți ca fosti ministri în cabinetulu d. Manolaki-Kostaki-Epurianu, ca aperiatori ai ministeriulu d. Nicolae Crețulescu, și ca deputați cari au susținutu că guvernulu pôte se mérgă mai mulți ani c'unu bugetu, că Adunarea nu are dreptulu de a nu vota bugetulu, și că ministeriulu actualu a făcutu reu c'a cerutu autorizarea Adunării pentru a strînge impositele. Aceste fapte ne scutescu de a dice mai multu.

Despre d. Arsake și d. Oteteleşu cari au votat adresa din sesiunea trecută și cari acum acuză pe d. primu-ministru actualu pentru că pune în lucrare acea Adresă, ne măr-

ginim, de uă camu dată, — căci mai târziu vomu avea forte multe de dîsu, — a repeși scurtele și coprinđetorele cuvinte ale directorului acestei foie în darea de sémă a șediței de vineri:

„Nu ne mirăm că d. Arsake a comis greșela politică d'a o sustine, căci scim că-laltă greșială uriașă ce a făcutu ca Președinte alu Cabinetulu cându a suscris Mesagiulu de închidere prin care lovia, sugruma, elu însuși, maioritatea din care făcea dui parte, maioritatea care i-a datu viața politică; daru numai înțelegem cum dibaciulu d. Oteteleşu care ne vorbește de ciapincăuri a căđutu în acea propunere.”

Pentru astu-đi ne oprim aci. Amu aretat, pe câtu puterăm a ne esplica, ce este și ce însemnă această moțiune, prin motivele sale, prin împrejurările în cari s'a făcutu, prin persoanele de cari a fostu sprijinită, și prin gravele consecințe ce pôte avé peffru Adunare și pentru regimule constituționale.

Adunarea, în înțelepciunea sa, va judeca și va respinge această moțiune.
Radu Ionescu.

REORGANISARE ÎNVEȚĂMĂNTULUI AGRICOLU

Din tôte câte s'au dîsu și s'au scrisu asupra stării deplorabile și păgubitoare în care se află cultura fermei și învețămăntulu agricolu de la Panteleimonu a eșitu uă conclusiune, unu rezultat, unu proiectu de încheiere oficiale, care merită a trage tôte atențiunea noastră. Comisiunea bugetariă, servîșindu lucrarea sa asupra bugetulu pe anul 1864, a făcutu raportulu se, l'a presintat Adunării și acum, uă dată cu cestiunea generale a tuturor serviciilor publice, este pus la ordinea de dî a Adunării și cestiunea institutulu agricolu de la Panteleimonu.

Éta cumu se rostesc comisieiune bugetariă a Adunării, prin d. Steriade, raportorele ei, asupra școlii de la Panteleimonu:

„Institutulu de agricultură de la Panteleimonu, pentru a căruia întreținere și dezvoltare s'au cheltuit într'unu șir de ani sume imense, se găsesce departe de a responde așteptării și meritu lui; și intru acesta comisieiune chiamă luarea aminte a guvernulu învîlându-lu ce în vederea a propiării primăvării se chimbădescă câtu mai curendu unu modu mai ne merită pentru esplotarea acelu institutu, luandu intru acesta de pildă chipulu cu care se esplotă asemenea stabilimente în Francia și alte țeri care se ocupă de învețămăntulu agricolu și care au prosperat mai multu.”

În aceste puține cuvinte fie-cine vede mai înteu uă condamnare solemnă a totu ce s'a făcutu pînă acum și a totu și ce se face și drege și astu-đi la Panteleimonu, ș'apoi uă invitare ca guvernulu se curme această stare perniciosă, luandu de povățuire în această lucrare chipulu care s'a adoptat în Francia și în alte țeri și care a prosperat mai multu. N'avem nimic de dîsu asupra părții aștepta de conclusiunii comisieiunii bugetaric; fiindu că acesta nu este alta de câtu uă nouă dovadă, uă întărire definitivă a tuturor opiniilor ce amu emis în diferite rinduri de la 1860 și pînă acumu asupra școlii de agricultură de la Panteleimonu. Se vede și aici că ideile cele adeverate și bune, ori câtu au fostu ele de uă înimositate combătute de către acei pe care-i lovescu în interesulu lor particularu, sfîrșesc prin a fi adoptate de către omeni cel ce dorescu cu tôte sinceritatea și fără cea mai mică preocupățiune personale progresulu agriculturii, progresulu adeveratulu învețămăntulu agricolu din țera. Acumu că însuși acei mai în-

teiu închipuitori ai națiunii Române, a-cei chiamăți a da uă impulsione salutară s'au încredințat despre cea-a ce este cu Panteleimonulu, nu ne mai rămâne de câtu se aretăm și cumu trebuie se fiă, de câtu se secondăm aducerea intru împlinire a părții a doua din conclusiunea raportulu comisieiunii bugetare, spre a se puté da uă bună și sicură în rezultatele iei reorganizare a învețămăntulu agricolu.

Voltaire, a dîsu unu mare adevér, adecă că pentru a face cine-va mai bine trebuie a sci cea-a ce se face. Comisiunea bugetariă a constatat că cea-a ce se face astu-đi la Panteleimonu se face reu, în paguba țerei și cu ruina Tesaurulu publicu, și prin urmare cere ca guvernulu se facă mai bine. Daru pentru ca și guvernulu se scie cumu se facă mai bine, are nevoie ca se cunoscă cea-a ce se face astu-đi în Francia și în cele lalte țeri. Și pentru ca se înlesnim această cunoștință, vomu arunca uă rapede căutură de ochi asupra învețămăntulu agricolu din țerele cele mai înaintate de câtu noi.

Englitora, țera cea mai înaintată în agricultură din tôte Europa, nu are nici măcaru uă singură școlă de agricultură dirigiată de stat și întreținută cu cheltuea statulu. Totu ce s'a făcutu pînă ce a ajunsu agricultura ei la starea acea-a de prosperitate cătu cultivatorii se plătescă arenda pe unu anu mai multu de câtu se cumpără la noi de veci unu pogonu de pământu, s'a făcutu de către particulari și cu concursulu lor. La 1845 particularii s'au asociat și sub patronagiulu principulu Albert au fondat institutul agronomicu de la Cirencester, care este uă casă de educațiune pentru copii arendașilor și uă școlă de agricultură. Învețămăntulu agricolu estu teoreticu și practic, daru mai cu sémă practic. Cursurile finu numai unu anu și sunt făcute numai de patru profesori.

Olanda și Belgia, cari dupe Englitora, sunt țerile cel mai înaintate în agricultură, urmăz sistemulu engles. Olanda mai ales, care este mai înaintată de câtu Belgia, n'are nici măcaru uă singură școlă de agricultură; și cu tôte acestea, grația concursulu particularilor, unde putem vedé noi astu-đi în lumea tôte uă sistem de irigațiuni, de stavile, și de canaluri mai admirabile de câtu în Olanda unde se produce și fân, și grău, și tutunu și inu? Belgia, care cu cultura iei perfecționată se apropie de Olanda, n'a făcutu înaintările sale cu școlile de agricultură. Abia la 1849 a înființat și guvernulu iei de uă dată optu moșiescșole ce sunt cu totul altu ceva de câtu cea-a ce este astu-đi Panteleimonu. Particularii în Belgia au făcutu totulu pentru progresulu agriculturii.

Elveția, care este una din țerile multenose cele mai înaintate în agricultură, s'a refusat totu deana a consacra uă mică parte din venitul confederațiunii pentru învețămăntulu agricolu; înse din contra particularii au făcutu totulu și acolo. Renumitul agricultor svecian Felleberg a înființat cu propria sa cheltuea moșia-școlă (éru moșia școlă, nu ca la Panteleimonu) de la Holwil, lângă Bern, unde veniu și învețau agricultura mai multu străinii de câtu pământeni.

Lombardia, Sardinia și Toscana au făcutu minui în agricultură fără ca se fi avut cea mai mică școlă de agricultură întreținută cu cheltuea statulu; daru au avut particulari cari s'au ocupat cu agricultura, au avut oameni ca comitole de Cavour care în cursu de 12 ani a datu cea mai mare impulsione agriculturii, lucrându moșia sa și îmbunătățindu-o așa câtu servă de modelu. Institutulu de lângă Pisa fondat de d. Ridolfi în 1842, este uă academiă, uă facultate de știință, daru

nică de cum nă scôlă profisionale de agricultură. Dacă a fost în lume vre un om care se fi iubit mai multă agricultura de câtă Cavour, mai n'au fost altul care se fi susținut mai multă de câtă densulă idea că statul trebuie se încredințeze în mâna particularilor progresele agricole. Ță ce Țăcea comitele de Cavour în ședința Camerei deputaților de la 11 Februarie 1851 asupra bugetului instrucției agricole: „Dară facă băgare de sémă că aședemintele care au fost folositorie agriculturii, ca celă de la Roville în Franția, ca celă de la Moeglin în Prusia, datorescă prosperitatea loră fundatorilor și directorilor loră. S'a întemplată că aceștia au fost omeni de geniū cari au pusă totă puterea spiritului loră la progresele instrucției publice. Dacă a-și avă suptă mână un Dombasle, un Thaer, a-și dice că excepționea trebuie se triumfe asupra regulei, și că, mulțămă ajutorului talentelor atăt de excepționale, s'arū pută admite uă sistemă care n'arū pută de fără densii de câtă rezultate rele; înse întră câtă nu ni se va dovedi că directorele aședemintului este un geniu egale cu acei pe care i-am citat voi desaproba institutulă. „Și voi susține desființarea aședemintului actuală, etc. etc.“

În Prusia instrucționea agriculturii oficiale este împărțită în două grade: academie regale de agricultură și scôle practice pentru învețetura muncitorilor. Aceste aședeminte sunt subvenționate de stat în cea ce priveșce instrucționea și explotate de particulari, proprietari sêu arendași, în cea ce priveșce cultura. Celă mai vestit din tôte institutele regale ale Prusiei este Moeglinul, fondat în 1806 de strălucitul Thaer proprietarul moșiei care prin cultura loră cea modelă a atrasă atenționea generală a germaniei și a făcută și pe guvernă a pune cheltuelă pentru învețetura agricolă. Învețemintul de ală douăle gradă s'a înființat în Prusia la 1846 prin concursul particularilor și al statului. În celo douăspre-Țăce ferme-scôle (eră moșia-scôle despre care nici se visăză la Panteleimon) ale Prusiei, proprietarii sêu arendași cei mai înaintați explotăză pe sémă loră moșiele și făcū uă cultură modelă; Ță Statul nu face de câtă se subvenționeze învețemintul care lipit de fermă, în tocmai cum am propus și noi ca se se înființese cu banii ce se cheltuesc la Panteleimon. Cândă guvernul se va decide a adopta și această idee a noastră, atunci în loc de uă scôlă la Panteleimon, vomă avă 10 scôle în tôte diferitele zone de cultură ale Romăniei și totū cu cheltuelă ce se face astă-Ță vomă avă în loc de 60 de elevi, 300 de elevi dacă se va adopta și la noi sistema ce am propus pentru ținerea elevilor.

Sistema admisă la Panteleimon, care este osindită de sperința făcută care a costat pe țără mai multe milioane fără de nici un profit, este copiată din Vurttemberg unde scôlele de agricultură sunt așezat pe domeniile Statului, și explotate pe comptul sêu. Statul acopere în toți anii dețitorile. Nu mai dicemă nimic de Rusia, cu tôte că și acolo vedemă ferme-scôle făcute de particulari, ci ne grăhimă a termina prin cercetarea principiilor ce au predominat în Franția, pe care comisiunea bugetaria o recomandă guvernului spre a-i servi de exemplu mai cu osebie.

În Franția, ca și în Englitera, Țăce d. Jules de Vroil, clasile cele mai înalte ale societății au fost totă deauna în fruntea miscării de progres în agricultură. Abia la 1822 s'a înființat de Rovillo de către Mathieu de Dombasle cea d'entei fermă-modelă, și cea d'entei scôlă de agricultură care iniția tinerimea în teoriă și mai

alesu în practica agriculturii. Era două lucruri deosebite în Roville: ferma-modelă, de care la început și în cei d'entei Țăce ani a fost fermă-experimentală și scôlă de agricultură. Vomă vorbi altă dată asupra acestei deosebirii care au indus în erore pe directorele actuale de la Panteleimon și la făcută se confunde rezultatele dobândite din cercări pentru îmbunătățirea culturii cu rasultatele dobândite de cultura modelă acumă se spunemă că la Rovillo scôla se ținea cu tasea ce plătia elevii de cite 30 franci pe lună. Statul n'a subvenționată nici măcar învețemintul, și cu tôte aceste el s'a susținut de sine, ba încă a adus și un beneficiu lui de Dombasle, atit Țărea de marc reputaționea scôlei. Nici măcă englezescă de cită această sistemă! Ș'apoi ferma-experimentală, ferma-modelă, de la Roville eră eminatele uă fundațione întreprinsă de particulari cărora le au servit procentulă de 5 la sută (în agricultură!) Și le au înapoiat în curs de 20 ani, și capitalul de 60,000 franci, retrăgându-se de Dombasle la Nancy, unde a fondat fabrica de moșine agricole, ună an înaintea morții sale, cu un capital de 80,000 franci! Afară de cel 350 elevi ce au scos de la Roville, Țăce ce Țăce despre celelalte d. Moll, profesore la conservatoire des art-et-metiers din Paris și directore fermei-experimentală a municipalității Parisului de la Vaujours: „cine ar pută calcula cu câtă Mathieu de Dombasle a sporit și va spori încă avuția Franției? Cine va pută calcula rezultatele a unei întregi vieț de devotament și de silițe înțelepte, a urma în tôte ramurile efectele produse de fie care scriere a sa, de fie care exemplu ce a dat, de fie care din elevii sei, de fie care instrumentu eșit din fabrica sa? Ah! dacă ar fi cu putință a se face ună asemene calcul, amă ajunge fără îndoie la uă sumă de avuții care s'arū pără fabulosă!“

Rovillul, fundat de particulari, n'a întârziat a avă imitatori în Franția: la 1827, s'a înființat ferma de la Grignon cu fondurile acționarilor favorii de regele Franției, care le au dat cu arenda moșia; moșia-modelă, de la Gregnon, este fondată de particulari și la 1848, guvernul a început a subvenționa învețemintul; la 1830, s'a înființat și ferma de la Grand Jouan lângă Nantes, totă de către uă societate de particulari, cărora la 1848 guvernul a dat uă subvențione pentru învețemint; la 1840, s'a înființat și ferma de la Saussaie de către un particulari cărora guvernul (a dat uă subvențione pentru scôlă la 1848. Țăce cumă în Franția, cele trei mari institute de agricultură de astă Ță sunt înființate, dupe pilda dată de Dombasle, de către particularii asociați, și acumă numai învețemintul se subvenționează de Stat.

Dară, pe lângă aceste mari institute agricole regionale ale Franției, nu este astă-Ță departament care se nu-și aibă, în urmarea decretului din 3 Octombrie 1848, fermele-scôle asemene cărora ceremă se se înființeze și la noi cu banii ce se cheltuesc fără nici un folos la Panteleimon.

Ferma-scôla (art. 3 ală decretului aretat mai sus) este uă moșie căutată cu iscusință și aducătoră de căstig de către un proprietar sêu un arendaș în risicul și pericolul sêu. La această fermă, care a ajuns prin îngrijirea particularului a fi modelă, Statul dă uă subvențione pentru ca proprietarul sau arendașul se facă și uă scôlă, se plătescă profesori și se susțină și elevi care se învețe și teorie și practica agricolă, și se facă și ei însuși practica aceea cu care vor pută fi folositori și lor și țerei.

Acăsta este sistema ce se urăză

în Franția pe care, dacă va voi guvernul ca se o imiteze, și credemă că va trebui se voiescă dacă i va fi milă de banul țerei, apoi n'are de câtă se desființese Panteleimonul și cu fondurile alocate lui, cum și cu celelalte ce se cheltuesc pentru agricultură se înființese Țăce ferme-scôle, în diferitele zone ale Romăniei, unde vor produce rezultatele însemnate asemene cu acele ce au produs în Franția de la 1848 și pînă acumă. I. I.

Rubrica observațiilor meteorologice în „Românul“

În numărul de la 10 Martiu domnu Ștefănescu a bine voit a areta uă lipsă, ce există în observațiile meteorologice ce se publică în diariul acestu-a și pentru cari avemă a mulțămă domnului inspector ală serviciul telegrafic, adică lipsa de aretare dupe ce termometru s'a însemnată gradurile de căldură sêu de frig. Există trei diferite scări de termometru: Fahrenheit, Réaumur și Centigrad. Ar fi, pôte, mai nemerit a se adopta pentru acele observații termometru centigrad, dară ne tememă, că nu există în tôte locurile asemene termometre, fiind că cele mai multe ce avemă în țără s'au adus din Austria sêu din Germania, d'aceia-a ne permitemă a propune: că toți domni observatori se serve de termometru Réaumur, fiind că și termometrele francesse coperind în genere două scări; Réaumur și centigrad, precum și cele germane, asemenea două scări: Fahrenheit și Réaumur. Uă altă lipsă este aceea-a că nu culoscemă ora observațiilor, și fără această, observațiile perdă mai tôte valorea lor meteorologică. Ne permitemă dară a propune că observațiile se se facă peste tôte locurile la acea-a-și oră, credemă că ar fi mai nemerit a alege orele de dimineață între 7 și 8 și observațione se se facă la umbră. Vedemă în tôte zilele uă forțe mare diferență în temperatură unor locuri pucini depărtate; această credemă că provine de la diferența timpului când s'a făcută aceste observații. În fine, ne permitemă a reclama complectarea acestei rubrici, în care vedemă cu părerea de reu că lipsesce Bucurescii, capitala Romăniei. Se nu ni se facă obiecțione că locuitorii Bucurescilor potă face însuși fie-care în partea sea este observațiunile „Românul“ nu este un diariu local (Bucurescian), ci uă foie română, și abonații din districte au dreptul a pretinde se cunoscă și ei starea termometru și de unde bate vântul în capitală. Nici un lucru nu se pôte face de la început în perfecțione, căci lipsele și defectele nu se potă cunosc de câtă prin us.

Ună abonată din Capitale.

VARIETATE.

ROSSINI LA VIENA.

La 29 Februarie trecută a serbată Rossini, „lebadă de la Pesaro“, a optă-Țăcea aniversaria a născerii sale. Cu această ocaziune ne aducemă aminte d'uă mică întâmplare petrecută la anul 1822 în capitala Austriei; uă anecdotă istorico-musicală, care credemă că va fi citită cu plăcere de numeroșii adoratori ai celebrului maestru.

În acei timp s'alla la Viena ună musicante cu orgă (orgue de Barbarie, cumă numescă francesii forțe caracteristică acestu instrumentu musical care nu cere nici uă cunoștință musicală și numai uă spinare și uă mână solidă), care infectă cu sunetele instrumentului sêu curțile caselor. Acăsta orgă n'avea în sinul sêu de câtă melodiele cele mai cunoscute din operele italiene; avea un ton teribil, un ton d'elă desemnă francesii suptă denumire de

„mirilton d'un sous.“ Dacă tonul instrumentului nu era plăcută apoi vocea artistului ambulante era superlativul neplăcutului, era tocmai contrariul melodiosului; și acea voce era complementul indispensabil al instrumentului, acea voce cănta testul ariilor ce le scoteau din orgă magică. Se înțelege că bietul om trăia în mare miserie, căci nu numai că melodiile sale eră în genere trecute de modă, dar și vocea lui nu lo dete un farmec nou și plăcut; și cu tôte acestea nimic nu lă pută îndupleca a alege alte melodii sêu a cruța urechile locuitorilor de vocea sa armonioasă, și dacă servitorile caselor, în care producea talentul sêu, făcă mustrări, artistul arunca asupra lor un deluviu (potop) de injurăture, criticând lipsa lor de gust musical și de simțimintul frumosului; aceste ofensări înduplecară adesea pe amazonele bucătăriei a pune gologanii ce ținea în mână în cutia lor și a lăsa pe musicante a pleca cu sacul gol.

Sermanul acesta avă și el uă Ță în viața lui de miserie care lă despăgubi de tôte suferințele și privațiunile sale.

Era la 25 Iuliu anul 1822, cândă eșecuta în curtea unu otel, numită „Seitzerhof“ și acum „Bazar“, producțiunile sale italiene. În acea Ță nu eșecută nimic altă de câtă melodie d'ale lui Rossini. Destulă timp învirtise manivela orgului sêu și bierase, fără a băga de sémă că un domn bine îmbrăcat îl asculta și cătina mereu din cap. Apoi se apropiă de dînsul și Țăcise în limba maternă a bietului musicante.

Nat alte melodii la registrul orgului dumitale de câtă d'ale lui Rossini? — O sinioare! respuse sermanul, fericit d'a putea vorbi limba patriei sale, negreșit am și altele, dară acele nu se căntă astă-Ță; astă-Ță nu se voră eșecuta de câtă arie d'ale lui Rossini.

— Și pentru ce?

— Ei, Sinioare, astăȚă este 25 Iuliu:

— 25 Iuliu! Ce însemnătate are uăcea Ță pentru dumnăta?

— Este Țăca patronul marelui Maestro.

Străinul avea ochii plini de lacrimi. — Și Ță-ducă aminte de acea Ță betrănule? întrebă c'ua voce tremurante.

— O! d'aceia Țăcise aduce aminte o! ce adeveraț amator de musică.

Străinul dete uă mare monedă de aur musicantelui și se depărtă.

Atunci se apropiă posesorul otelului, domnul Reich, un violoncelist eminent care observase tôte scena:

— Șci cine era persoana cu care ai vorbit?

— Cum se șci?

— Era însuși marele maestro Rossini, care se află tocmai la Viena pentru reprezentarea operei sale „Zelmira.“

Sermanul musicante de orgă remase căte-va minute fără a pută vorbi de mirare. Pe urmă aruncă căciula sa în aer și strigă! Evviva il gran Maestro! Dară, aurul te nemuritor nu este uă milă pentru mine, este uă medaliă, este uă decorațione, ce voi purta pe pieptul meu pînă la marte, și pe care o prețuesc mai presus de câtă oră ce ordine ce mi s'ar pută oferi!“

Cu acea ocaziune ne aducemă aminte de originea uneia din cele mai celebre arie ale lui Rossini.

Marele maestro a fost adese invitat la masa principelui Metternich. Acesta, un amator și protector de arte, se desbrăca bucuros de serioșitatea omului de Stat și i plăcea a vedă veselie la oșpeții lui.

La uă asemene ocaziune conversaționea veni asupra musicel germane pe care o stima Rossini forțe multă, și dicendū, că el nu e în stare a compune în stilul german, ruga pe Principele Metternich a i cănta ună cântec german, pe care lă-ari pută întrebunța la uă arie eroico-tragică pentru noua sa operă „Semiramida.“

Principele refuză la început, pretes-

tând că nu și pôte aduce aminte d'ua melodie, care se coresundă cu acestu scop. Dar vedendū că și domnele ce s'alla la masă insistară, Țăcise în fine la uă frumosă vecină a lui, șoptindu i la urechi: Voi uă se jocă uă glămă Italianului, ve i vedă.

— Iubitul meu maestro, Țăcise pe urmă lui Rossini, nu potă se-mi aducă aminte de câtă un singur cântec german, pôte te ve pută servi cu densul; este uă melodie de cea mai mare durere și desperare.

Dupe acăsta principele întonă cunoscutul cântec popular, care uădată se căntă de totă poporul: „Fret euch des Lebens“ (Bucurați-ve de vieță):

Rossini era încantată de frumuseța melodiei și o adoptă ca temă în aria cea mare cu choră a Semiramidel precum și în uvertură. Pretundine melodia făcu cea mai adincă impresiune tragică; numai Germanii nu puteau se înțelegă, pentru ce regina Assiriei, deplângendū mărtea consorțului sêu, se căntă: „Bucurați-ve de vieță!“

Principele Metternich avea acăsta pe conștiința sa.

Publicămă următoria scrisore ce d. N. Rosnovanu ne face onorea a ne trâmite, împreună cu două-Țăce și cincă galbeni adunați pentru a veni în ajutorul familiei lui Marin Vrăncenu, mort în urma bătăiei ce a suferit. Banii sunt depuși la administraționea acestui diariu, și împreună cu sumele ce sperămă că se voră mai aduna de la persoanele ce voră bine voi a răspunde la frumosul apel al d. Rosnovanu, se voră trâmite nefericitei familii a mortului.

1864, Iași, 17 Februarie, 1864.

Domnule Redactore!

Amă citit în stimabilele vostru diariu faptul spăimântătoru unu județu Marin Vrăncenu, care ar fi fost ucis în bătăia. AstăȚă vedă că acesta și-a dat sufletul, în spitalul din Tecuci, lăsând după sine uă veduă și șapte copii orfani.

Me grăbesc a veni în ajutoru acestor nenorocite victime ale violinței în mesura mijlocelor mele, trâmiteându-ve productul unei liste de subscripțiune în folosul lor, a căruia amă credut de datorie mea a lua inițiativa. Speră că compatrioții nostri de peste Milcov se voră uni simțimintelor de comiserățione, care ne inspiră asemene atentaturi.

Priimiți me rogū, domnule redactore, expresiunea deosebitei mele considerațiuni.

Nicolae Rosetti Roznovanu.

Supscripțiune în folosul veduvei județului Marin Vrăncenu și ai sei 7 copii orfani.

Nicol. Rosetti Roznovanu	10 gal. plătiți.
Maria Rosetti Roznovanu	5 — —
Ecaterina Moruzi	3 — —
Radu Rosetti	3 — —
V. Pogor	3 — —
Iorgu Holban.	1 — —
	25 galbeni.

SALA DÖSSEL.

TEATRU ROMANU.

Societatea Dramatică.

Martī la 17 Martiu 1864.

Se va juca, pentru prima oră în beneficiul D-lui M. Pascaly.

piesa:

FERICIREA

IN NEBUNIE.

Dramă în două acte, tradusă de D. N. Balcoianu.

și

BĂRBATULŪ

ADINTERIMU.

Comedie în două acte, tradusă de D. N. Balcoianu.

Ministeriul Agriculturii si comertului si al lucrarilor publice, posedand din cultura anulului 1863, o cantitate de semanta de Vermil de Matase...

de inkiriati casele din strada Herstrau, a le d-lui Ion Culogiu

de arendat Moșia Prisceni 1 1/2 ora departe de Bucuresti, de la sf. George...

de inkiriati La Otelul de Londra (fosta proprietate Ciocan) sunt de la sf. George...

de inkiriati casa de sub Mitropolie, a d-lui Colonelul Locotenent D. Nicolăscu...

de inkiriati De la sf. George viitorul casele din ulița Herstrăului...

de inkiriati pe șosea Mărcuți aproape de târgul oborului, stabilimentul complet...

de inkiriati Moșia Chiajna, cu trupurile ei Glușei și Rudeni, a casei repositului Al. Isvoranu...

de arendat Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de inkiriati Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de arendat Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de inkiriati Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de arendat Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de inkiriati Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de arendat Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de inkiriati Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de arendat Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de inkiriati Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de arendat Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de inkiriati Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de arendat Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

de inkiriati Moșia Valea Lungă Districtul Prahova, împreună cu celelalte trupuri...

Table with 2 columns: Bursa Vienei (12 Martie) and Miscările porturilor României (13 Martie). Lists various goods and their prices.

Advertisement for 'MIZLOCU VEGETABILU DE VAPSIU PARULU' by Doctorul de Medicina Beringuier. Includes text about hair care and a list of agents.

Advertisement for 'MAISON DE LA BIGOTIERE' in Galatz, listing various goods like paints, oils, and fabrics.

Advertisement for 'Bibliografie' (Bibliography) listing books and their authors.

Advertisement for 'CAFENEA' (Coffee) listing various coffee products and prices.

Advertisement for 'de inkiriati' (rent) listing various properties for rent.

Advertisement for 'de inkiriati' (rent) listing various properties for rent.

Advertisement for 'de inkiriati' (rent) listing various properties for rent.

Declarațiune publică

Sub-însemnatul având proprietatea Micăoa și Korneșca, din Ilfov, ce se învecinește cu moșia Săftica...

Biuro de Informațiune

În mare relația mea cu Viena și Suisa, am primit mai multe oferte de guvernare Engleză, Franceză și Germană...

de dat în țare

În țara după moșia NEGROȘI, între Găești și Hitești, întindere ca la 1500 pogoane.

de dat în țare

În țara după moșia NEGROȘI, între Găești și Hitești, întindere ca la 1500 pogoane.

Un Grădinar

Se cere pentru afară la moșia G. Cantacuzino ul. Cismeli-Roșie No. 11

de inkiriati

de la sf. George viitorul 1864, casele noastre din suburbia sf. Ecaterina...

de inkiriati și vinzare

De la sf. George viitorul 1864, casele noastre din suburbia sf. Ecaterina...

de inkiriati

de la sf. George viitorul 1864 pe un anu sau 3, casele din curtea Biserica Domni...

de vinzare și inkiriere

Casele mele din strada Bosesel, No. 5, culorea Galbenă, sunt de vinzare de veci...

Table titled 'OBSERVAȚIUNI METEOROLOGICE' showing weather observations from various locations like Caracal, Craiova, etc.